

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE

NA ZVLÁŠTNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO
ÚČETNÍHO DVORA

Data ve společné zemědělské politice – Nevyužitý
potenciál dat velkých objemů v hodnocení politik

Obsah

I. OBECNÝ ÚVOD K ODPOVĚDÍM KOMISE.....	2
II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA	3
1. Společná zemědělská politika založená na datech	3
2. Navzdory několika nedostatkům v údajích má Komise dostatečné znalosti k tomu, aby mohla provést posouzení dopadů a navrhnout politiky vhodné pro daný účel	3
3. Zemědělská účetní datová síť je jedním z hlavních datových aktiv.....	4
4. Od průzkumů k datům ze soukromých senzorů.....	4
5. Evropský účetní dvůr považuje nabídku jednotného přístupového bodu k datům za osvědčený postup.....	4
III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA	5
1. Doporučení 1 – Vytvořit rámec pro používání dezagregovaných dat ze systému IACS.....	5
2. Doporučení 2 – Více využívat a rozvíjet zdroje dat tak, aby byly splněny politické potřeby.....	5

Tento dokument představuje odpovědi Evropské komise na připomínky zvláštní zprávy Evropského účetního dvora v souladu s článkem 259 [finančního nařízení](#) a bude zveřejněn společně se zvláštní zprávou.

I. OBECNÝ ÚVOD K ODPOVĚDÍM KOMISE

Komise disponuje velkými objemy dat pro koncipování, monitorování a hodnocení společné zemědělské politiky (SZP). Tyto informace jsou výsledkem předchozího i současného úsilí o shromažďování a využívání široké škály dat v různých fázích cyklu (SZP), jako jsou: analýza, koncepce politiky, hodnocení dopadů alternativních možností politiky, provádění politiky a související monitorování, audit a hodnocení, ale také v dalších oblastech, jako jsou mezinárodní jednání, komunikace, řízení zdrojů atd.

S tím, jak se v průběhu let vyvíjely cíle společné zemědělské politiky, vyvíjely se i potřeby v oblasti dat a rozšiřovaly se o další aspekty, jako jsou agroenvironmentální proměnné, emise, bioenergie atd. Toto velké množství dat se denně využívá na Generálním ředitelství Komise pro zemědělství a rozvoj venkova (GŘ AGRI) i v rámci celé Komise, ale ve větší míře se data využívají při provádění posouzení dopadů. Poslední posouzení dopadů budoucí SZP vycházelo z nebývalého množství dat, studií a dalších výzkumů, hodnocení, modelovacích nástrojů, pokročilých metodik pro shromažďování kvantitativních a kvalitativních údajů a hodnocení možností atd., jakož i z inkluzivní a rozsáhlé meziútvárové práce, na niž se více než rok podílely desítky kolegů z GŘ AGRI a z celé Komise. Komise podnikla různé iniciativy s cílem lépe využívat stávající data a usnadnit sdílení dat členských států.

Zpráva Evropského účetního dvora (EÚD) o využívání dat velkých objemů potvrzuje, že Komise disponuje velkým množstvím dat, a zkoumá, zda je Komise vhodně využívá. Tato zpráva je vítána pro svou závažnost a aktuálnost, neboť vlivem pokroku v digitálních technologiích dochází k exponenciálnímu nárůstu objemu dat. Komise souhlasí s výzvou EÚD k lepšímu využívání dezagregovaných dat členských států a ke shromažďování a integraci těchto a dalších nových zdrojů dat s cílem odstranit některé zbývající nedostatky v údajích. Komise bude rovněž dále pracovat na odstranění překážek sdílení a integrace dat, vývoji zástupných ukazatelů a přístupů modelování.

Díky velkému množství dat, příslušným nástrojům a metodikám a zkušeným a kvalifikovaným úředníkům byla Komise schopna posoudit celkovou výkonnost politik a prostřednictvím podrobných posouzení dopadů odstranit nedostatky a vypracovat návrhy politik založených na důkazech.

Pro všechny podniky a instituce bude i v nadcházejících letech hlavní výzvou lepší přístup k datům velkých objemů, která vznikají v důsledku datové/digitální revoluce, a jejich lepší využití díky velkému množství zařízení a senzorů připojených k internetu věcí. Komise významně investuje do rámcových právních předpisů (např. aktu o datech, aktu o správě dat, aktu o umělé inteligenci atd.), cíleného výzkumu a finanční podpory na zřízení potřebných infrastruktur.

Komise tato doporučení plně přijímá.

Od dokončení auditu ze strany EÚD došlo v některých klíčových oblastech k dalšímu pokroku:

- V souladu se strategií „Od zemědělce ke spotřebiteli“ rychle pokračují práce na přechodu z FADN – zemědělské účetní datové sítě – na FSDN – datovou síť pro udržitelnost zemědělských podniků. Zintenzivnila se výměna informací s členskými státy a připravuje se návrh nového základního právního aktu o FSDN, který má Komise přijmout.
- Prováděcí akty a akty v přenesené pravomoci týkající se systému IACS jsou již téměř vypracovány a brzy budou předloženy k hlasování nebo přijetí. Patří mezi ně i podrobnosti o novém systému sledování plochy.
- Návrh prováděcího nařízení o údajích pro monitorování a hodnocení byl projednán s členskými státy ve výborech a skupinách odborníků a jeho přijetí je plánováno na polovinu roku 2022.

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA

1. Společná zemědělská politika založená na datech

Ve zprávě se uvádí, že *Komise disponuje velkými objemy dat pro koncipování, monitorování a hodnocení SZP*¹. Tato data jsou výsledkem předchozího i současného úsilí o shromažďování široké škály dat, která se hojně využívají v různých fázích cyklu společné zemědělské politiky. Vzhledem k vývoji cílů společné zemědělské politiky, které se v posledních 60 letech zaměřují na řešení nově vznikajících výzev (např. potravinové zabezpečení, bezpečnost potravin, životní prostředí, klima atd.), a k očekáváním občanů se potřeby v oblasti dat rovněž proměňují a rozšiřují na další aspekty, jako jsou agroenvironmentální proměnné, emise, bioenergie atd.

2. Navzdory několika nedostatkům v údajích má Komise dostatečné znalosti k tomu, aby mohla provést posouzení dopadů a navrhnout politiky vhodné pro daný účel

Ačkoli se ve zprávě EÚD uvádí, že Komise disponuje velkým objemem dat pro koncipování, monitorování a hodnocení SZP, poukazuje se v ní také na několik oblastí, které je potřeba zlepšit. Komise se s tímto hodnocením ztotožňuje, a byť podle zprávy disponuje velkým objemem relevantních dat, soustavně se snaží řešit těch několik oblastí, kde je obtížnější data získat, a to tím, že:

- vybízí členské státy, aby tato data shromažďovaly,
- spolufinancuje sběr statistických údajů (např. FADN – zemědělská účetní datová síť, FSS/IFS – šetření o struktuře zemědělských podniků/integrované šetření o zemědělských podnicích, LUCAS – šetření o využívání půdy a krajinného pokryvu),
- nakupuje datové soubory,
- vynakládá prostředky na to, aby usnadnila sdílení údajů mezi členskými státy,
- uzpůsobuje výzkumné a inovační činnosti a
- používá zástupné ukazatele a modelovací nástroje.

Mezi nedostatky v údajích uvádí EÚD příjmy domácností, tj. skutečnost, že Komise neshromažďuje podrobné údaje týkající se ostatních zdrojů příjmů v zemědělských domácnostech. V odpovědi na nedávné zvláštní zprávy EÚD² měla Komise příležitost poukázat na to, co považuje za nepříznivou analýzu nákladů a přínosů spojenou s tímto konkrétním sběrem dat, tedy na silný odpor členských států ke shromažďování těchto informací.

Komise se proto domnívá, že díky velkému objemu relevantních dat, která má k dispozici (a práci na odstranění několika zbývajících nedostatků), má dostatečné znalosti k tomu, aby mohla provést posouzení dopadů a navrhnout politiky vhodné pro daný účel.

¹ Viz body 16–21 zprávy EÚD.

² Například SR 01/2016 a SR 10/2018.

3. Zemědělská účetní datová síť je jedním z hlavních datových aktiv

FADN (zemědělská účetní datová síť) patří mezi hlavní datová aktiva AGRI a IT systémy. Je jedním z hlavních datových souborů AGRI, shromažďuje individuální údaje, je široce využívána a má zásadní význam v různých fázích politického cyklu (posuzování dopadů, provádění politiky, hodnocení). Přechod na FSDN (datovou síť pro udržitelnost zemědělských podniků) je významnou změnou v dostupnosti dat GŘ AGRI a jeho přesným cílem je odstranit významné nedostatky v údajích týkajících se environmentálních a sociálních aspektů udržitelnosti. Bude také zahrnovat celkovou modernizaci spočívající v lepším sdílení dat a využívání shromážděných informací i k poskytování poradenství a referenčního srovnávání zemědělcům.

4. Od průzkumů k datům ze soukromých senzorů

Nové technologie umožňují generovat nebývalé množství dat prostřednictvím senzorů a dalších zařízení internetu věcí. Schopnost využít a zužitkovat ta nejpodstatnější z těchto dat může být velkým krokem k odstranění stávajících nedostatků v údajích a může případně nahradit zatěžující a nákladné stávající průzkumy. V posledních dvou letech přijala Komise právní návrhy v oblasti správy a sdílení dat (např. akt o správě dat a akt o datech) s cílem chopit se nevyužitého potenciálu těchto dat velkých objemů. Případný pokrok v přístupu k těmto novým zdrojům dat není automatický, ale bude vyžadovat vytvoření pobídek, infrastruktur a oboustranně výhodných řešení.

V roce 2019 Komise navrhla potenciální partnerství v rámci programu Horizont Evropa s názvem „zemědělství dat“, jehož ambicí je propojit veřejné a soukromé zájmy v oblasti využívání, opětovného využívání a zužitkovávání zemědělských dat a v oblasti poskytování řešení založených na datech.

Komise dále pracuje na vytvoření společných datových prostorů, a to i v oblasti zemědělství, s cílem vytvořit bezpečný a důvěryhodný datový prostor, který umožní zemědělskému odvětví transparentně sdílet údaje a přistupovat k nim, čímž se zvýší jeho hospodářská a environmentální výkonnost. Hlavním cílem tohoto datového prostoru bude sloužit soukromým subjektům (např. zemědělcům, výrobcům strojů, ale také semenářským společnostem, pojišťovnam, bankám atd.) a širší digitální ekonomice k vytváření nových služeb, přičemž určitá data by mohla být užitečná i pro tvorbu politik. Komise nedávno zveřejnila výzvu ke koordinační a podpůrné akci, která prozkoumá možné varianty a koncepční přístupy k budoucímu využití připravovaného datového prostoru za účasti zúčastněných stran a členských států. Výsledky koordinační a podpůrné akce se očekávají v roce 2024.

5. Evropský účetní dvůr považuje nabídku jednotného přístupového bodu k datům za osvědčený postup

Komise vítá pozitivní hodnocení ze strany EÚD, pokud jde o zpřístupnění velkého množství dat široké veřejnosti prostřednictvím zemědělsko-potravinářského datového portálu Generálního ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova³. Snahu shromažďovat a využívat relevantní data, a to i pomocí pokročilých metod, jako jsou velké agroekonomické modely, doplňuje snaha zpřístupnit co nejvíce relevantních dat veřejnosti. K tomu slouží přehledné vizualizace a uživatelsky přívětivá rozhraní pro stahování dat, která rovněž umožňují přenos dat mezi stroji a přístupnost z mobilních telefonů či tabletů.

³ <https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/home.html>

III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA

1. Doporučení 1 – Vytvořit rámec pro používání dezagregovaných dat ze systému IACS

Komise přijímá doporučení 1 a bude dále pracovat na vytvoření právního, technického a administrativního rámce pro sdílení a opakované využívání dat ze systému IACS a dalších zdrojů dat v členských státech, a to nad rámec údajů, která Komise obdrží ve výročních zprávách o výkonnosti. Tyto údaje budou užitečné pro sledování a hodnocení politiky.

Cílové datum provedení: 2024

2. Doporučení 2 – Více využívat a rozvíjet zdroje dat tak, aby byly splněny politické potřeby

a) Více využívat stávající data s ohledem na nové zdroje dat nebo kombinovat stávající

Komise se soustavně snaží znovu využívat stávající soubory dat shromážděné pro jiné účely. Komise proto přijímá doporučení 2a), aby více využívala stávající zdroje dat (např. administrativní údaje a statistická šetření a data z programu Copernicus), zvažovala nové zdroje dat nebo kombinovala stávající.

b) Prozkoumávat možnosti použití zástupných ukazatelů nebo nepřímých zdrojů dat, když použití přímých zdrojů není možné pro posouzení klíčových ukazatelů nebo aspektů

Komise přijímá doporučení 2b) a bude dále pracovat na pokročilejších metodikách pro určení vhodných zástupných ukazatelů a dalších metod.

c) Posoudit možnosti rozšíření využívání dat ze zemědělských strojních zařízení

Komise přijímá doporučení 2c), aby posoudila možnost rozšíření využívání dat ze zemědělských strojních zařízení. Komise bude dále pracovat na tom, aby zkoumala a využívala dostupná data ze zemědělských strojních zařízení a vyvíjela nástroje pro sběr dat.

Cílové datum provedení: 2025